

ANALOG OCH DIGITAL OPINIONSDISKURS

**Peter Ström, Eva Lindgren, Per Boström
och Carina Hermansson**

UMEÅ UNIVERSITET

ORIENTERING

- Rapport från en pågående studie
- VR-projektet *Skrivande som näring för demokratin*
- Opinionsorienterade texter, t. ex.: **twitterinlägg** och läsares **insändare** i dagstidningar
- Syfte, teori och metod, material, analys/resultat, diskussion
- Tacksam för synpunkter

LIKHETER OCH SKILLNADER

Likheter:

- Funktion och användningsområde
- Förutsättningar för produktion och konsumtion; **öppna kommunikationskanaler** – vem som helst kan läsa och vem som helst kan skriva

Skillnader:

- Insändartexter – tryckt text (print media); lång text; lång historia
- Twittexter – digital text (digital media); kort text; kort historia

Syfte

att undersöka hur relationer mellan skribent och läsare konstrueras i dessa texttyper med fokus på attityder och röster

Forskningsfrågor

- Vilka attityder etableras i dessa texter?
- Hur används dialogiska resurser i dessa texter och hur påverkar det skribenternas interaktionella stil?

Genomgående i studien anläggs ett komparativt perspektiv

Hur kan dessa texter jämföras språkligt?

TEORI OCH METOD

Appraisal-ramverket fokuserar på vilka relationer som skapas mellan ex. skribent och läsare på ord- och satsnivå utifrån ex. modalitet och satstyp (frågesats, påståendesats etc)

Tre huvudsystem:

- Attityd
- Dialogicitet
- Gradering

SFL som betonar yttrandens betydelse och funktion i en given kontext

Attityd

- vilka attityder etableras i texter (i denna studie: förenklat system där enbart *generell värdepositionering* (GVP) i texter som helhet analyseras)

Dialogicitet

- hur olika röster aktualiseras i yttranden (fokus på ex. anföring och negationer)

Gradering

- hur attityder och annat (ex sannolikhet) graderas (fokus på ex. modalitet och komparation)

MATERIAL

Insändarkorpus

85 insändare (27 772 ord)

Twitterkorpus

800 twitterinlägg (18 422 ord)

ANALYS OCH RESULTAT

Forskningsfråga 1

Vilka attityder etableras i dessa texter?

Exempel på attityduttryck:

Helldin representerar ett resultat av Edas försumliga skolpolitik (Ins005)

Forskningsfråga 1

Vilka attityder etableras i dessa texter?

	Insändarkorpus	Twitterkorpus
Positiv attityd	3 (3,5 %)	311 (39 %)
Negativ attityd	76 (89,5 %)	278 (35 %)
Neutral	6 (7 %)	145 (18 %)
Oklar	0	66 (8 %)

Twitter

- Distinkt värdepositionering är vanliga, dock både positiv och negativ – **heterogent forum**
- Värdepositionering är ibland **oklar** – kräver **kontextkännedom (exkluderande)**

Insändare

- Distinkt värdepositionering är vanliga, nästan uteslutande negativ – **homogent forum**
- Värdepositionering är **tydlig (inkluderande)**

Forskningsfråga 2

- Hur används **dialogiska resurser** i dessa texter och hur påverkar det skribenternas interaktionella stil?

Skiljer mellan:

monoglosser (enbart en röst närvarande)

heteroglosser (olika röster eller spår av röster närvarande)

Fokus på **heteroglosser**

Skiljer mellan heteroglosser som...

- vidgar textens dialogiska utrymme – **uppmuntrar** en **kritisk** läsning
- begränsar textens dialogiska utrymme – **uppmuntrar** en **okritisk** eller solidarisk läsning

Konstruktionstyp som **uppmuntrar** en **kritisk** läsning:

- **Bekräftande:** *Ericsson kan förse hela 5g-efterfrågan i USA med sin fabrik i Texas med endast 100 anställda, säger vd:n Börje Ekholm i Davos. (Tw513)*

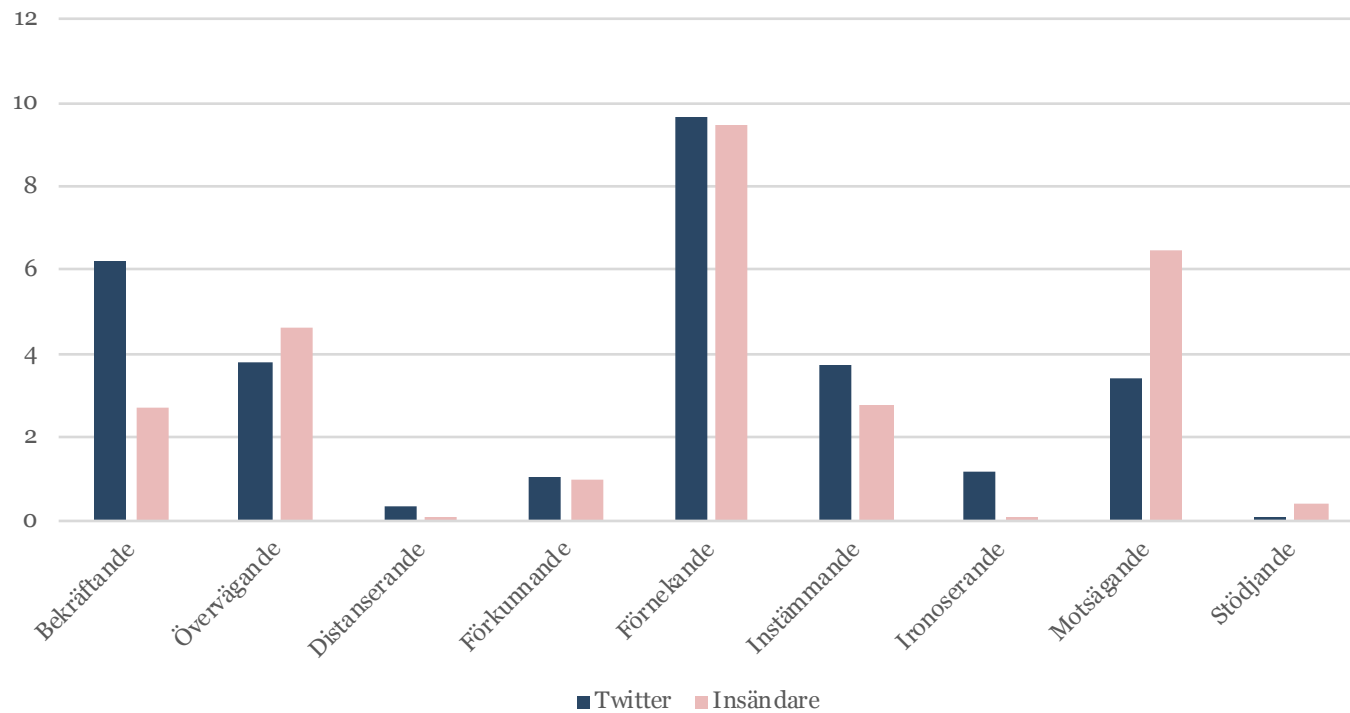

Konstruktionstyper som **uppmuntrar** en **okritisk** läsning

- **Instämmande:** *har man begått gigantiska misstag straffar det sig naturligtvis* (Ins005)
- **Ironiserande:** *Precis, om soc hade ingripit vid 9 års ålder istället för 10 och han hade haft tillgång till fri sjukvård, barnomsorg och skola hade det här aldrig skett...* (Two69)

Förekomster per 1000 ord

Sammantaget mer likheter än skillnader ifråga om dialogiska resurser

Avvikelser:

- + **Bekräftande** på Twitter (uppmuntrar kritisk läsning)
- - **Motsägande** på Twitter (uppmuntrar okritisk läsning)
- + **Ironiserande** på Twitter (uppmuntrar okritisk läsning)

Interaktionella stilen är mer auktoritär hos insändarskribenter

LITE DISKUSSION

Likheterna i fråga om dialogiska resurser kan uppfattas som **oväntade** pga stora skillnader i situationskontext (digital resp. print media)

Texters **syfte och funktion** trumfar situationskontext i fråga om vilka konstruktionstyper som är adekvata

Ironi på Twitter skapar provocerande stil, vilket kan vara hinder för samförstånd

Otydlighet i fråga om attityd på Twitter **hindrar kommunikation** över diskurs- och opinionsgränser

